

Warszawa, 26 lutego 2026 r.

INFORMACJA PRASOWA

JAK ODKRYĆ HISTORIĘ WŁASNEJ RODZINY? NOWY WIDEOPORADNIK GENEALOGICZNY ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH POMAGA WZIĄĆ UDZIAŁ W KONKURSIE „BEZ KORZENI NIE ZAKWITNIESZ”. OSTATNI DZWONEK NA ZGŁOSZENIE

Z początkiem marca rozpocznie się etap szkolny jubileuszowej, 5. edycji ogólnopolskiego konkursu genealogicznego „Bez korzeni nie zakwitniesz”, organizowanego przez Archiwa Państwowe i Ministerstwo Edukacji Narodowej. To ostatnie dni, aby szkoły i uczniowie zgłosili swój udział w projekcie, który łączy edukację historyczną z odkrywaniem rodzinnych historii. W przygotowaniach pomoże nowość – kompleksowy wideoporadnik genealogiczny autorstwa Natalii Lipowicz, ambasadorki konkursu, stworzony we współpracy z ekspertami Archiwów Państwowych. Co istotne, decyzją Kuratorów Oświaty konkurs znajduje się na liście konkursów punktowanych, a jego wyniki są uwzględniane w procesie rekrutacji do szkół ponadpodstawowych. — *Skala zainteresowania konkursem mówi sama za siebie. W poprzedniej edycji otrzymaliśmy zgłoszenia z kilkuset szkół, co było rekordem w historii projektu. To dowód, że młodzi ludzie chcą poznawać historię poprzez własne doświadczenia i rodzinne opowieści. „Bez korzeni nie zakwitniesz” pokazuje, że genealogia może być nowoczesną i angażującą formą edukacji, rozwijającą umiejętności badawcze i budującą świadomość dziedzictwa. Udział w konkursie to nie tylko rywalizacja, ale przede wszystkim odkrywanie historii, która zaczyna się najbliżej nas. Jak pokazują poprzednie edycje, konkurs nie kończy się wraz z ogłoszeniem wyników. Zostają rozmowy z dziadkami, odnalezione fotografie, odkryte historie i poczucie zakorzenienia, które młodzi uczestnicy zabierają ze sobą na całe życie* — mówi dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych.

„Bez korzeni nie zakwitniesz. Moja Wielka i Mała Ojczyzna” to projekt edukacyjny Archiwów Państwowych i Ministerstwa Edukacji Narodowej, adresowany do uczniów klas 4–8 szkół podstawowych i ich nauczycieli. Zadaniem uczestników jest stworzenie drzewa genealogicznego oraz prezentacji, która w nowoczesny i twórczy sposób opowie historię rodziny i pokaże jej związki z lokalną społecznością. Celem inicjatywy

jest uwrażliwienie młodzieży na wartość dziedzictwa i pamięci, budowanie szacunku dla przeszłości, a także rozwijanie świadomości tożsamości lokalnej i narodowej. Poprzednia edycja konkursu, rozstrzygnięta w maju 2025 r., okazała się przełomowa – wpłynęły aż 684 prace z 370 szkół podstawowych. Wyłoniono aż 17 laureatów, a uczestnicy zaprezentowali m.in. cyfrowe drzewa genealogiczne, rodzinne podcasty i filmy dokumentalne, a także stare fotografie ożywione z wykorzystaniem sztucznej inteligencji.

Jubileuszowa edycja od początku zapowiadała się szczególnie. Konkurs przeszedł wizualną metamorfozę. Nowe logo, świeże i nowoczesne, jeszcze mocniej podkreśla jego energię i otwarcie na młodych. Ale nie tylko identyfikacja graficzna jest w tym roku inna – organizatorzy wprowadzają etap szkolny. To właśnie w szkołach, między 9 a 16 marca 2026 r., komisje złożone z nauczycieli będą oceniać prace, decydując, które z nich trafią do wojewódzkiego etapu rywalizacji.

Nieprzypadkowo także serce tegorocznej edycji bije na Podlasiu. Po raz pierwszy rolę koordynatorów konkursu pełnią dwa archiwa państwowe – w Białymstoku i Suwałkach. To one stworzą centrum polskiej genealogii, a zwieńczeniem ich pracy będzie gala finałowa zaplanowana na 12 czerwca 2026 r. w Białymstoku.

Po raz pierwszy w historii konkurs ma swoją Ambasadorkę – została nią Natalia Lipowicz, genealogiczna influencerka i autorka popularnego bloga „Po leniwemu”, obserwowanego przez dziesiątki tysięcy osób. I to właśnie ona wraz z ekspertami z Archiwów Państwowych przygotowała najciekawszą nowość tegorocznej edycji: kompleksowy wideoporadnik genealogiczny. To pierwszy w historii konkursu tak obszerny materiał edukacyjny, który w sposób uporządkowany prowadzi uczestników przez wszystkie etapy przygotowania pracy konkursowej.

W nagraniu omówiono m.in.:

- sposoby rozpoczęcia badań genealogicznych,
- metody poszukiwania informacji w archiwach i źródłach rodzinnych,
- zasady pracy z dokumentami historycznymi,
- pomysły na atrakcyjne opracowanie projektu,
- najczęstsze błędy popełniane przez początkujących badaczy.

Poradnik łączy wiedzę ekspercką z przystępną formą, dzięki czemu może być wykorzystywany zarówno podczas pracy indywidualnej ucznia, jak i jako materiał dydaktyczny dla nauczycieli prowadzących projekt w szkole. Organizatorzy podkreślają, że to narzędzie edukacyjne, które pozwala wyrównać szanse uczestników — także tych,

którzy wcześniej nie mieli styczności z genealogią. Materiał wideo to nie tylko instrukcja — to pełna pasji opowieść o odkrywaniu przeszłości, która pokazuje, że genealogia może być jednocześnie nauką, przygodą i świetną zabawą. Dzięki praktycznym wskazówkom, ciekawostkom i konkretnym „tipom” uczestnicy otrzymują realne wsparcie eksperckie, jakiego dotąd w konkursie nie było.

— *Mam ogromną nadzieję, że wideoporadnik stanie się dla uczniów i nauczycieli prawdziwym wsparciem w rozpoczęciu genealogicznej przygody. Tworząc go, chciałam pokazać, że poszukiwanie rodzinnych historii nie musi być trudne ani poważne — może być fascynującą zabawą i wspólnym odkrywaniem przeszłości. Sama miałam ogromną radość podczas jego przygotowywania i wierzę, że po jego obejrzeniu konkurs stanie się dla uczestników nie zadaniem, lecz przygodą, która wciąga od pierwszego kroku* — **podkreśla Natalia Lipowicz, ambasadorka konkursu.**

Rozpoczynający się na początku marca etap szkolny oznacza, że to właśnie teraz jest kluczowy moment na zgłoszenie udziału. Archiwa Państwowe wraz z Ministerstwem Edukacji Narodowej zachęcają szkoły, nauczycieli i rodziny do skorzystania z dostępnych materiałów, odwiedzenia Archiwów Państwowych, obejrzenia wideoporadnika i podjęcia genealogicznego wyzwania.

Koordynatorami tegorocznej edycji są Archiwum Państwowe w Białymstoku oraz Archiwum Państwowe w Suwałkach, które wspólnie przygotowują również finał wydarzenia.

— *Zainteresowanie konkursem jest ogromne. Każdego dnia otrzymujemy zapytania od uczniów i nauczycieli z całej Polski. Widzimy, że genealogia naprawdę stała się modna wśród młodego pokolenia. Dla Archiwów Państwowych jest to szczególnie ważne, ponieważ konkurs staje się naturalnym pomostem między instytucjami pamięci a młodym pokoleniem, które odkrywa, że archiwa to nie tylko miejsca przechowywania dokumentów, lecz przestrzeń żywych historii i osobistych odkryć. Tegoroczna gala finałowa, która odbędzie się 12 czerwca br. w Białymstoku, będzie wyjątkowa, bo po raz pierwszy organizują ją wspólnie dwa archiwa państwowe. Z okazji jubileuszowej edycji przygotowujemy wiele niespodzianek i wydarzeń towarzyszących — chcemy, aby było to prawdziwe święto młodych odkrywców historii i ich rodzin* — **zapowiada dr Marek Kietliński, dyrektor Archiwum Państwowego w Białymstoku.**

Wideoporadnik można obejrzeć tutaj:

<https://youtu.be/7Hk2eXcvOlQ?si=4cW28Guz0pTeXyKx>

Więcej informacji oraz szczegółowy harmonogram konkursu na www.archiwarozdzinne.gov.pl/konkurs

Patronat Honorowy: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

 **Bez korzeni
nie zakwitniesz**

5. edycja konkursu
genealogicznego dla klas 4-8
szkół podstawowych

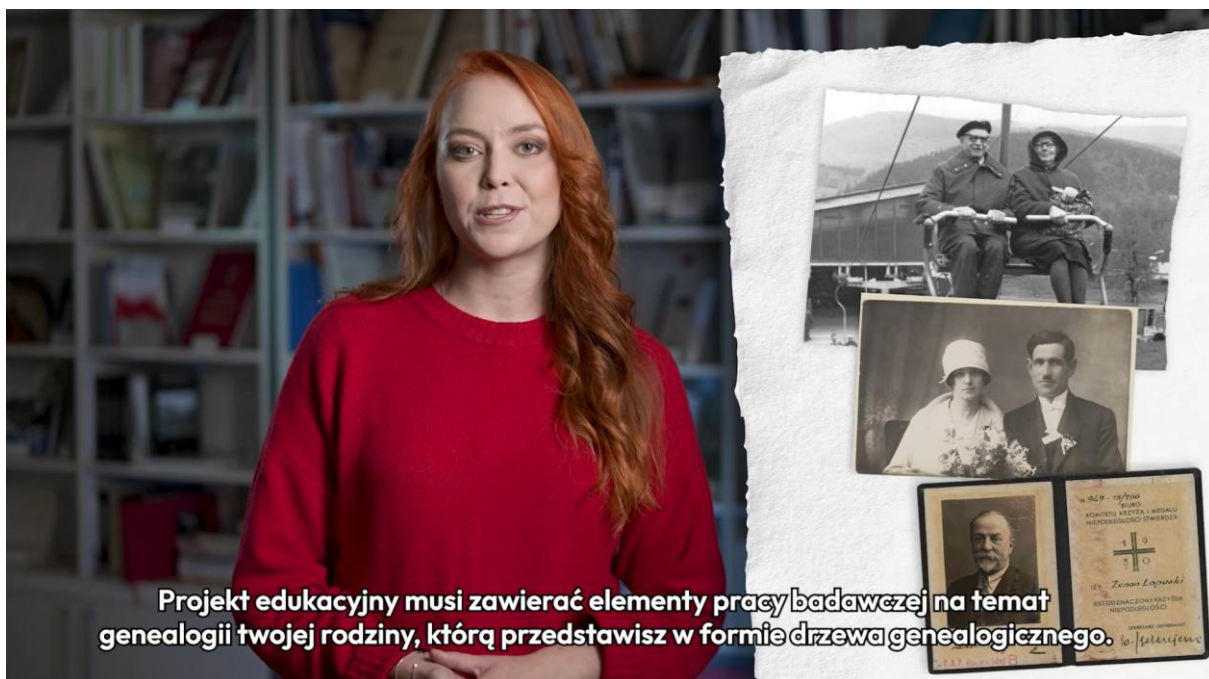
**Stwórz drzewo
genealogiczne
i zakwitnij!**

Szczegóły na:
archiwarozdzinne.gov.pl
men.gov.pl

Organizatorzy:
 **ARCHIWA
PAŃSTWOWE** **Ministerstwo
Edukacji Narodowej**

Patronat Honorowy
 **Minister Kultury
i Dziedzictwa Narodowego**

Patroni medialni:
 PAP **TVP 3** **ncm** **mza** **głosnauczycielski**

Projekt edukacyjny musi zawierać elementy pracy badawczej na temat genealogii twojej rodziny, którą przedstawisz w formie drzewa genealogicznego.

Archiwa Państwowe to instytucje, które zajmują się gromadzeniem, przechowywaniem, konserwowaniem oraz udostępnianiem dokumentów i akt publicznych, mających znaczenie dla historii kraju i jego obywateli. Działają na podstawie przepisów prawa, w tym ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, i są częścią systemu administracji publicznej. Archiwa państwowe pełnią istotną rolę w ochronie dziedzictwa narodowego, umożliwiając badania naukowe, ale także zapewniając dostęp do dokumentów w celach administracyjnych, prawnych, naukowych czy genealogicznych. Archiwa Państwowe składają się z 3 archiwów o charakterze centralnym z siedzibą w Warszawie: Archiwum Głównego Akt Dawnych – przechowującego najważniejsze dokumenty państwa polskiego od średniowiecza do zakończenia I wojny światowej, Archiwum Akt Nowych – przechowującego wytworzone po 1918 r. akta władz centralnych, instytucji i stowarzyszeń o charakterze ogólnopolskim, Narodowego Archiwum Cyfrowego – przechowującego dokumentację fotograficzną, dźwiękową oraz filmową powstałą od początków XX w., 29 archiwów o charakterze regionalnym wraz z oddziałami zamiejscowymi – przechowujących źródła historyczne do dziejów regionu. W Archiwach Państwowych przechowywane są najważniejsze źródła do historii państwa polskiego m.in. dokument Zbiluta z 1153 r. (najstarszy akt prawny sporządzony w Polsce), dokumenty królów i książąt, dokumenty lokacyjne miast np. Krakowa z 1257 r., oryginały Unii Lubelskiej z 1569 r. oraz Konstytucji 3 Maja z 1791 r., dokumenty ważnych osobistości historycznych m.in. Ignacego Jana Paderewskiego, Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Daszyńskiego, dokumenty Biura Odbudowy Stolicy dotyczące prac budowlanych prowadzonych w Warszawie po II wojnie światowej, a także setki tysięcy fotografii z Polski i świata m.in. pochodzących ze zbiorów „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” oraz Wojskowej Agencji Fotograficznej.

Kontakt dla mediów:

Krystian Cieślak

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

tel. kom. 734 116 940

e-mail: kcieslak@archiwa.gov.pl

Biuro Prasowe, e-mail: media@archiwa.gov.pl